

3105 3die Beh. af Lov. indeh. nærmere Best.

om Anlæg af en nordvestsiell. Jernb. 3106

der jeg det rigtig, at de sjællandske Jernbaner have deres fælleds Centrum i Roskilde. De smalsporede Baner kunne være meget gode; men er det Meningen, at den nye Bane skulde føre den jydsk Trafik over Kallundborg, saa er en smalsporet Bane paa et saadant Punkt en Gaffel.

Wichfeld: Jeg vil bede det høie Thing om at udfylde, at jeg et Dieblit berører en Sag, som vel egentlig ikke ligger for nu, men som dog maa trænge sig frem her, idet Uttringer, der ere faldne fra vægtige Sider, lade befrygte Farer for Interesser, som deels saagodtsom ere vel erhvervede ved Lov, deels ogsaa — hvad der ikke er uden Betydning — maa siges at være de Svageres Interesse. Jeg maa meget beklage, at Hollands-Falsters Interesser i Jernbanesager bestandigt ere blevne tilsideatte for mægtigere Interesser. Der er blevet givet Stiftet meget nære Udsigter til at faae en Jernbane ved en tidligere Lov, men saa have mægtige Interesser i Osten og for Diebliffet mægtige Interesser i Vesten dog bestandig skudt Hensynet til Stiftet tilside. Og der er idag faldet Ord fra den høitærede Ministers Side, som vel ikke udtalte noget Bestemt, men som dog lignede Sødeform, der vilde kunne ligge og spire og senere vilde kunne have meget farlige Følger for Stiftets Jernbaneinteresser. Det, hvorom jeg specielt vil tale, er dette, at man lader saa haant om den falsterke Bane. Man siger: „Det er en ubetydelig Bane, og den kan kun bringe det sjællandske Jernbaneselskab Tab; lad os derfor kun fremme Sjællands Interesser; det Andet kan saa komme senere paa en eller anden Maade.“ Jeg vil kun holde mig til det reent Factiske. Hvis de Herrer saa tidt som jeg vare gaaede med Dampstibet her fra Kjøbenhavn langsmed Kysten nedad til den lollandfalsterke Kyst, saa ville de have kunnet see, at der er en rig Høst at vente for en falsterk Bane. Dampstibene, som tidligere egentlig kun vare Personstibe, ere nu næsten fuldstænd-

dig blevne til Fragtsløbere, og der bliver bestandig sat flere og flere Dampstibe igang langs Kysten. Disse Stibe bringe mangfoldige Varer her til Kjøbenhavn. Deres Fragt til Kjøbenhavn bestaaer væsentlig af Creaturer og Fødevarer saavelsovi af Kornvarer, og de bringe da hjem igjen herfra blandt Andet kunstig Gjødning. Dampstibsarten finder jo imidlertid kun Sted i de 5 Maaneder af Aaret, men ligger stille i den øvrige Deel af samme, og en Jernbane vil altsaa kunne hofte en meget betydelig Indtægt deels ved sin Concurrente med Dampstibene om Sommeren, deels i den Tid, hvor disse maae ligge stille. Man kunde nu sige, at det sjællandske Jernbaneselskab allerede har sikret sin Interesse i saahenseende ved Anlægget af Jernbanen ned til Bordingborg, og at det Dvrige saa nok kommer af sig selv; men det tror jeg ikke. Man kunde fremdeles sige, at Folk øvre paa disse Der jo kunde bygge deres Jernbaner selv, og at der jo endogsaa er gjort en Begyndelse dertil, idet nogle saa Rigmænd have bygget Baner fra Bandholm til Maribo. Men det vilde dog altid vilde være meget betænkeligt for Dernes Beboere paa egen Beføstning at bygge Baner, f. Ex. „den Stumpbane“, som man saa haantlig kalder Banen fra Nykjøbing til Gaabense. Personer, som ikke have mægtige mereantile og pecuniære Kræfter — hvad der finder sin Anvendelse paa den anlagte Bandholm-Bane — ville nemlig ikke kunne staae sig mod Concurrenter. De Mægtige, som jeg før hentydede til, ville altid have betydelig Indflydelse ved deres Interesse i det forenede Dampstibselskab osv., og de ville kunne staae sig mod enhver Concurrent, medens de Private, der vilde bygge en Bane fra Nykjøbing til Gaabense, altid vilde blive afhængige af de Mægtigere. Deres Foretagende vilde kun være et Offer, som bragtes specielt paa det sjællandske Jernbaneselskabs Alter, og Følgen af samme vilde være, at de bestandig vilde komme til at arbejde for Andre. Det sjællandske Selskab vil, hvis Folk derovre ikke gjøre det,